

23.10.2022

UKA2022/73

Paneeraq Olsen, Naleraq

Nakorsat kigutillu nakorsai kalaaliusut sooq ilinniagartik arlalitsigut nunatsinni atornagu nunattali avataani atortarneraat kvalitativiusumik misissorneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqassasut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit)

Siullermeerneqarnera:

Siunnersuuteqartumut Inatsisartunut ilaasortamut Anna Wangenheim, Demokraatinit

Naleqqaminngaaniit qujarusuppugut.

Tamatta nalunngilarput peqqinnissaqarfippu aningaasatigut, peqqissaaviit illui, atortutigut sulisutigullu assut unammilligassaqartoq ulluinnarnilu sulisut tamarluinnarmik tamaviaartorujussuusut angummanniarlutik. Ilaatigullumi ukioq manna marts-ip 29-iani Sermitsiami atuarneqarsinnaavoq ilaatigut iluarsartuussinermut nutaamillu sanaartornermut peqqinnissaqarfik 800 mio.kr-inik pisari-aqartitsisoq. Nakorsassaaleqineq peqqissaasullu atorfissaqartinneqartut amerlasuut amigaatigineqarput. Oqaatigineqarpoq Kalaallit Nunaanni Qallunaallu nunaanni nakorsat atugaat ima assigiinngitsigisoq Kalaallit Nunaanni nakorsaq ataaseq innuttaasunut 466-inut sullissisoq Qallunaallu Nunaanni nakorsaq ataaseq innuttaasunut 164-inut sullissisoq. Assersuutigalugu Upernavik nunaqarfiilu ilanngullugit 2.797-inik innuttaqartoq agguaqatigiisitsineq atoraanni Upernavfimmi sisamanik nakorsaqartussaagaluarpoq.

Massakut Peqqinnisaq pillugu Ataatsimiititaliarsuaq peqqissutimut tunngasutigut sulinik sulisusarsiornermullu innersuussusiornissamik siunertaqarluni sulileruttortoq nalunngilarput. Taamaattoq ilisimannigilarput ilumut nakorsat kigutillu nakorsaat kalaaliusut ilinniagartik naammas-sigaangamikku sooq uterneq ajornersut sunalu peqqutaanersoq Peqqinnisaq pillugu Ataatsimiititali-arsuup aamma ilanngullugu misissussaneraa.

Soorlu Naalakkersuisut akissutaanni tusaripput ukiuni kingullerni 18-ini nunatsinnut attuumassuteqarlutik nakorsanngorniartut kandidat-inngorsimasut 44-iusut, taakkunanngalu 23-t maannakkut nunatsinni najugaqaratik. Siunnersuuteqartoq Naleqqamiit isumatigaarput oqaariartuutigimmagit 23-it amerlagisassaangikkaluartut taamaattoq nunatsinni suligunik annertuumik malunnaataassaa-galuarmata.

Taamaattumik Peqqinnisaq pillugu Ataatsimiititaliarsuup suliaminut ilanngullugu nakorsanngorsimasut, kigutit nakorsaat ilanngullugit, soq nunatta avataaniinnersut suli nunatsinnut utersimannginnersut. Soorunami pikkorissaqqinneq aammalu nappaammut aalajangersimasumut ilisimatusaqqinneq pisariaqartarpoq. Paasisaqaruttali suna patsisaanersoq imaasinnaammat aamma pitsaanngorsagassaqarlutalu allannguisussaasugut nakorsat ilinniakkaminnik naammassisaqarlutik sapinngisamik amerlanerusut nunatsinnut utissappata.

Peqqinnisaq pillugu Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiisutimi saqqummiunissaata kinguartinnissaa Naalakkersuisunut qinnutigisimagaa Naalakkersuisut nittartagaanni atuarneqarsinnaavoq taamaattumillu Inatsisartunut upernaaru 2023-imi upernaakkut ataatsimiinnermi saqqummiunneqartussavoq. Peqqinnisaqarfik ilungersunartorsiormat tamanna qaangerniarlugu Naleqqamiit suleqataanis-sarput qilanaaraarput.

Naleqqaminngaaniilli peqqinnisaqarfiup qanoq iliuuseqarfiginissaanut anguniagassatut oqaatigis-savarput siunnerfiginikuugatsigu 250 mio. kr.-it. Qallunaat Nunaannut suliaritikkiartortut katsorsar-tikkiartortullu aningaasaliiffiqineqarneri Qallunaat aningaasanut inatsisaatigut akilerneqartalernis-saat.

Taamatut oqaaseqarluta Naleqqaminngaaniit siunnersuut ataatsimiititaliamut ingerlatinneqarnissaa kissaatigaarput siuliani oqaaseqaaterput pillugu tassa qulakkeerusukkatsigu siunnersuuteqartup si-unnersuutai nakorsat kigutillu nakorsaasa 23-it suna pillugu nunatsinnut suli utinnginnersut Peqqin-nisaq pillugu Ataatsimiititaliarsuup ilanngullugu misissussagaat.